

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2565-3

10. desember 2024

Vedtak om grensejustering mellom Indre Østfold og Vestby kommuner

Vi viser til brev fra Statsforvalteren i Oslo og Viken 19. juni 2024 med oversendelse av sak om grensejustering mellom Indre Østfold og Vestby kommuner.

Vedtak

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) vedtar at kommunegrensen mellom kommunene Indre Østfold og Vestby blir justert.

Det innebærer at et område på ca. 300 000 m² i nærheten av Ringstad i Indre Østfold kommune med gårdsnummer 899 og bruksnummer 2, 4, 6 til 45 overføres fra Indre Østfold kommune til Vestby kommune.

Den nye kommunegrensen trer i kraft fra 1. januar 2026.

Hjemmel for vedtaket er § 6 i lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingsloven).

Vedtaket kan ikke påklages

Et vedtak om grenseendring er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) punkt 5.1. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Bakgrunn

Søknad om grensejustering ble fremmet 31. mai 2019 av Laasken Hyttfelts Vel og grunneier Ole Tom Johnsrud. Initiativet gjaldt i utgangspunktet at et område (gnr. 99) i tidligere Hobøl kommune skulle bli en del av Vestby kommune. Fra 1. januar 2020 ble Hobøl

kommune en del av Indre Østfold kommune. Det er lagt til grunn at søknaden gjelder det samme området i Indre Østfold kommune med nåværende gårdsnummer 899.

Det aktuelle området ligger i nærheten av Ringstad i Indre Østfold kommune og Garder i Vestby kommune, og utgjør ca. 300 000 m². Ifølge statsforvalteren består området hovedsakelig av landbruksarealer, dyrka mark og skog, i tillegg til bebygde og ubebygde fritidseiendommer. Området er i hovedsak et hytteområde. Ifølge Indre Østfold er det folkeregistrert tre personer i det aktuelle området. Veiforbindelsen ut av området går mot Vestby.

Søknaden

Initiativtakerne begrunner søknaden med flere forhold. Ole Tom Johnsrud er grunneier av landbrukseiendommer på begge sider av grensen, og skriver at det vil være enklere som grunneier å forholde seg til én kommune. Det vises til at eiendommene naturlig hører til Garder i Vestby kommune. Videre opplyser de at Hyttevelet har felles vei med fastboende som tilhører Vestby kommune, og at dette kan bli problematisk ved ev. fremtidig veiutbygging i området. De viser videre til at hytteeiendommene i området har gateadresse i Indre Østfold kommune, men postadresse i Vestby. Postkassestetivet står i Vestby kommune. Dette skaper mye forvirring for besøkende, taxi og varelevering. Videre har området ifølge initiativtakerne en renovasjonsordning som i praksis er svært lite brukt pga avstanden til kontaineren og fordi kontaineren ofte er full eller fjernet. Oppsummert skriver initiativtakerne at de har kort avstand til Vestby, og hører mer naturlig til Vestby kommune. De viser blant annet til et naturlig nabofellesskap med de fastboende i Vestby kommune, som de deler vei med og hvor det er felles ansvar for veivedlikehold og brøyting.

Initiativtakerne opplyser om at de har informert hytte- og tomteeiere i hyttevelet om søknaden om grensejustering og bedt om tilbakemeldinger på hvordan de stiller seg i saken. Initiativtakerne har ikke mottatt negative tilbakemeldinger, og flere har ifølge initiativtakerne gitt uttrykk for at de er positive til en grensejustering.

Kommunenes uttalelser

Statsforvalteren videresendte søknaden om grensejustering til kommunene 4. september 2019 for kommunenes kommentarer.

Vestby kommune har i brev datert 22. februar 2021 opplyst at kommunen stiller seg positiv til grensejusteringen mellom Indre Østfold og Vestby kommuner. Kommunestyret fattet følgende vedtak den 1. februar 2021 (sak K 2/21):

«Rådmannen er positiv til justering av kommunegrensen slik det er vist til i brev fra Fylkesmannen i Oslo og Viken datert 21.10.2020.»

I sakspapirene til kommunestyresaken er konklusjonen som følger: *«Omsøkt område har geografisk sett en mer naturlig tilhørighet til Vestby kommune enn Indre Østfold kommune, og endring av administrativ grense kan gi bedre samsvar med de praktiske forhold. Vestby*

kommune mener at grensejustering kan gi en bedre både miljø- og samfunnsmessig løsning og rådmannen er derfor positiv til justeringen av kommunegrensen».

Kommunestyret i Indre Østfold hadde saken til behandling i møte 1. mars 2021 (sak 014/21) hvor følgende vedtak ble fattet enstemmig:

«Indre Østfold kommune ber Fylkesmannen i Oslo og Viken starte en utredning på grunnlag av innspillene til velforeningen og grunneier jf. «inndelingslova» § 9.»

Statsforvalteren vedtok 23. april 2021 å igangsette utredning av grensejusteringen.

Statsforvalterens utredning

Statsforvalteren har innhentet opplysninger fra daværende Viken fylkeskommune, iht. inndelingsloven § 9. Viken fylkeskommune uttalte seg i brev 16. juni 2021, og hadde ikke motforestillinger mot en grensejustering. Viken ble delt i Østfold, Buskerud, og Akershus fylker fra 1. januar 2024. Statsforvalteren skriver følgende om uttalelsen fra tidligere Viken fylkeskommune: «*Vi har ikke funnet grunn til å innhente uttalelse fra Akershus og Østfold fylkeskommuner, ettersom uttalelsen fra tidligere Viken fylkeskommune viser at fylkeskommunen først og fremst var opptatt av å klargjøre hvilket regionalt planverk som skal gjelde for området, slik at området ikke omfattes av to planer eller blir stående som et «udekket» område. Departementet kan eventuelt innhente en ny uttalelse fra fylkeskommunene, dersom det anses nødvendig for å få saken godt nok opplyst.*»

Statsforvalteren innhentet ytterligere opplysninger fra kommunene. Vestby kommune redegjorde for opplysninger i saken i e-post 12. november 2021. Vestby kommune viser til at Indre Østfold må redegjøre for de ulike forholdene i området. Videre opplyser kommunen om at forslag til planprogram, som inkluderer forslaget til grensejustering, har vært på høring i forbindelse med rullering av kommuneplanen. I den forbindelse mottok kommunen et innspill på vegne av flere innbyggere i Vestby kommune (Hovumveien). I e-posten viser kommunen til sin uttalelse av 1. februar 2021.

Indre Østfold svarte i brev 16. februar 2024 om ytterligere opplysninger i saken om blant annet folketall, areal, geografi, kommunalt tjenestetilbud, kommunikasjonsforhold og kommuneøkonomi. I sin samlede vurdering skriver Indre Østfold kommune: «*Indre Østfold kommune forstår ønsket om å overføre arealet til Vestby kommune. Den eneste adkomsten til området, er via Vestby kommune. IØK kan se at grensejusteringen kan være positivt for grunneierne i området*». Kommunen viser i brevet til sitt vedtak i saken fra 1. mars 2021.

Innspill fra innbyggere i Hovumveien 14, 17, 20 og 21

Innspillet tar opp at Indre Østfold kommune bør se nærmere på vann- og avløpsforhold før en ev. grensejustering ettersom det er personer som bor i området hele året. De peker også på at Indre Østfold kan ruste opp en tidligere adkomstvei fra øst (RV120 i Hobøl) slik at området kan benytte seg av tilknytningen mot tidligere Hobøl kommune for kommunal infrastruktur, søppelhåndtering og post.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren har i sin vurdering lagt stor vekt på at kommunene synes å være enige om at grensen bør justeres. Videre peker statsforvalteren på at det er få innbyggere med folkeregistrert adresse innenfor området, slik at en grensejustering vil få relativt få virkninger for det kommunale tjenestetilbudet. I tillegg peker statsforvalterne på at en grensejustering kan medføre en mer effektiv renovasjonsordning.

Statsforvalteren oversendte saken til departementet 19. juni 2024 med bakgrunn i at grensejusteringen innebærer en justering av fylkesgrensen mellom Akershus og Østfold fylker. I mindre saker hvor kommunene er enige, er vedtaksmyndigheten delegert til statsforvalteren. Ettersom kommunegrensen som saken gjelder er en del av en fylkesgrense, ligger vedtaksmyndigheten til departementet.

Rettslig utgangspunkt

Fastsetting og endring av kommune- og fylkesgrenser reguleres av inndelingsloven. En grensejustering innebærer at et område blir flyttet fra en kommune til en annen, eller fra et fylke til et annet, jf. inndelingsloven § 3 tredje ledd. Det følger av inndelingsloven § 8 at blant andre innbyggere i kommunene saken gjelder, kan søke om at det settes i gang utredning av grensejustering. Kongen har myndighet til å fatte vedtak om grensejustering som berører fylkesgrenser når justeringen omfatter mindre enn en hel kommune, jf. §6. Denne myndigheten er delegert til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Inndelingsloven § 6 inneholder ingen nærmere kriterier eller vilkår for departementets vurdering av om en grensejustering skal gjennomføres eller ikke. Paragraf 1 angir lovens formål og gir overordnede rammer for departementets skjønn, jf. Ot. prp. nr. 41 (2000–2001) s. 55. Etter inndelingsloven § 1 skal kommuneinndelingen skje "innanfor ramma av det nasjonale fellesskap", "sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning" og "skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredstillande tenester og forvaltning". Videre framgår det at loven skal "byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar". Departementet har rom for et vidt skjønn i vurderingen av om grensene skal endres eller ikke. Departementet bygger sin avgjørelse på en helhetlig vurdering av alle relevante momenter.

Departementets vurdering

Grensejusteringer bør først og fremst være et redskap for å tilpasse kommunegrenser til eksisterende samhandlingsmønstre og innbyggernes bruk av kommunale tjenester. Grensejusteringer bør innebære reelle forenklinger og forbedringer i hverdagen til innbyggerne.

Dette er en mindre grensejusteringssak som i hovedsak dreier seg om fritidseiendommer. Det er opplyst at det er tre personer med registrert adresse i området. Utover renovasjon leverer Indre Østfold per dags dato ingen kommunale tjenester til området. Eneste adkomstvei er fra Vestby kommune, og initiativtakerne peker på at området naturlig tilhører Vestby kommune, med kortere avstand til Vestby og naturlig nabofellesskap med de

fastboende i Vestby kommune som de deler vei med og har et felles ansvar for veivedlikehold og brøyting.

Statsforvalteren har ikke innhentet innbyggernes synspunkt i saken. Det er kun tre personer med registrert adresse i området, og innbyggerne har hatt mulighet til å gi innspill til forslaget om grensejustering gjennom Vestby kommunes arbeid med rullering av kommuneplanen. Vestby kommune mottok et innspill fra en innbygger i Vestby kommune på vegne av flere i Hovumveien. KDD kan ikke se at en ev. grensejustering i seg selv vil medføre økt aktivitet i hyttefeltet og økt trafikk på veien til feltet. Den samme veien er i dag eneste adkomstvei til feltet. Hva gjelder bruk av vann- og avløp blant de med folkeregistrert adresse i området, påpeker statsforvalteren at en grensejustering til Vestby kommune kan innebære at strengere bestemmelser for eiendommene enn hva som følger av kommuneplanen for Indre Østfold, og at dette ev. vil avklares gjennom planprosesser hvor berørte og andre interesserte får anledning til medvirkning. Videre opplyser initiativtakerne at de har informert hytte- og tomteeiere i hyttevelet om søknaden om grensejustering og åpnet for tilbakemeldinger. Ifølge initiativtakerne har de ikke mottatt negative tilbakemeldinger.

Departementet viser videre til at begge kommunene virker å være enige i at en grensejustering vil gi bedre samsvar med de praktiske forholdene da området geografisk sett har en mer naturlig orientering mot Vestby kommune. KDD viser til at statsforvalteren legger vekt på at kommunene er enige i saken, og at statsforvalteren tilrår en grensejustering. Det er ikke innhentet egne uttalelser fra kommunene etter at saken er utredet, men kommunene viser selv til sine tidligere uttalelser i oversendelsen av opplysninger. Departementet mener derfor det kan legges til grunn at kommunene er positive til en grensejustering.

Konsekvenser av vedtak

Kartverket påpeker i sin vurdering at formuleringene i et ev. vedtak bør gi rom for at kommunene må avklare det endelige grenseforløpet i samråd med Kartverket.

Departementet viser til at Kartverket avklarer det endelige tekniske grenseforløpet i samråd med kommunene, slik at administrative grenser og eiendomsgrenser sammenfaller.

Ved grensejustering skal det gjennomføres et økonomisk oppgjør mellom kommunene, med mindre kommunene finner det unødvendig, jf. inndelingsloven § 18 og øvrige regler i lovens kap. V.

Dette vedtaket går i kopi til Akershus fylkeskommune, Østfold fylkeskommune, Skattedirektoratet, Kartverket, Statistisk sentralbyrå, samt til Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet for oppfølging og informasjon til etater det angår (f.eks. Politidirektorat og bispedømme). Vedtaket kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Departementet ber Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om å informere initiativtakerne om vedtaket.

Med hilsen

Mari Jacobsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Lise Wilhelmsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Akershus fylkeskommune
Barne- og familiedepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kartverket
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
Østfold fylkeskommune

Adresseliste

Indre Østfold kommune	Postboks 3	1802	ASKIM
Statsforvalteren i Østfold Buskerud Oslo og Akershus	Postboks 325	1502	MOSS
Vestby kommune	Postboks 144	1541	VESTBY